

УДК 342.9

Марина Легенька,*аспірант кафедри адміністративного права і процесу
Харківського національного університету внутрішніх справ*

СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕАГУВАННЯ НА ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА ТА ЇХ ПОВНОВАЖЕННЯ

Обґрунтована актуальність проблеми визначення суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства. Узагальнені результати теоретичних досліджень в частині визначення суб'єктів адміністративного права і адміністративних правовідносин, та на їх основі сформульовано відповідну авторську дефініцію поняття «суб'єкти адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства». Здійснено аналіз законодавства, яке регулює суспільні відносини у сфері протидії домашньому насильству в частині визначення кола суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства та їх повноважень. Внесені пропозиції щодо удосконалення зазначеного регулювання.

Ключові слова: домашнє насильство, суб'єкти адміністративно-правового реагування, повноваження.

Постановка проблеми. Теоретико-методологічний аналіз проблеми визначення суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства дає підстави для віднесення до головних її напрямів дослідження питання формулювання основних підходів до формування їх переліку, визначення місця в системі протидії домашньому насильству та окреслення кола повноважень. Вивчення означеної проблеми буде актуальним як у теоретично-науковому, так і законодавчо-нормативному аспектах.

Мета статті – на основі аналізу законодавства, яке регулює суспільні відносини у сфері протидії домашньому насильству, обґрунтувати актуальність проблеми визначення суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства. Узагальнити результати теоретичних досліджень в частині визначення суб'єктів адміністративного права і адміністративних правовідносин, та на їх основі сформулювати відповідну авторську дефініцію поняття «суб'єкти адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства».

Виклад основного матеріалу. Аналіз адміністративно-правових та юридичних досліджень дає підстави для констатації відсутності наукових розвідок, спрямованих на теоретико-концептуальне обґрунтування проблеми визначення кола суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства. Водночас достат-

ньо глибокі, різномістовні та всеохоплюючі дослідження в галузі суб'єктів адміністративного права загалом можуть бути ефективною теоретико-правовою базою для дослідження зазначеної проблеми.

Різноманітні проблеми суб'єктів адміністративного права в цілому, а також окремі їх аспекти стосовно забезпечення протидії домашньому насильству були досліджені в наукових працях таких відомих вчених в галузі правознавства та державного управління, як В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, Ю.П. Битяк, Ю.А. Ведерніков, І.П. Голосніченко, О.О. Дудоров, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, К.Б. Левченко, М.Н. Марченко, М.І. Матузов, Т.О. Мацелик, О.І. Остапенко, М.Ф. Стахурський, С.Г. Стеценко, О.О. Уварова, М.І. Хавронюк, Г.О. Христова, Ю.С. Шемшученко, В.К. Шкарупа та інші. Всі дослідники обґрунтовують виняткову важливість проблематики визначення суб'єктів адміністративного права, від правильного вирішення якої великою мірою залежить визначення предмета і методу правового регулювання, чітке окреслення обсягу та меж прав і обов'язків учасників адміністративних правовідносин, методологічного обґрунтування законодавчої і правозастосовної діяльності.

Найпоширеніше тлумачення поняття суб'єкта адміністративного права пропонує В.Б. Авер'янов, який визначає його як учасника суспільних відносин, який має суб'єктивні права та виконує суб'єктивні обов'язки, встановлені адміністративно-правовими нормами [1, с. 214–215]. В.К. Колпаков у визначенні поняття суб'єктів

адміністративного права акцентує увагу на їх здатності виконувати покладені обов'язки та реалізовувати надані права у сфері публічного управління [2, с. 73]. Т.О. Коломоєць, відносячи до суб'єктів адміністративного права як юридичних, так і фізичних осіб, називає їх головними ознаками наявність прав і обов'язків у сфері державного управління та здатність до реалізації прав та виконання обов'язків [3, с. 78].

І.П. Голосніченко, М.Ф. Стахурський та Н.І. Золотарьова акцентують увагу на наявності суб'єктивних прав та обов'язків суб'єктів адміністративного права, розуміючи під останніми учасників адміністративних правовідносин, тобто ототожнюючи їх [4, с. 12]. Також вважають тотожними поняття «суб'єкт адміністративного права» та «суб'єкт адміністративних правовідносин» М.І. Матузов [5, с. 288] та М.М. Марченко, які зазначають достатньо поширене використання зазначених понять як синонімів [6, с. 263].

Водночас велика кількість адміністративістів обстоюють позиції диференціювання понять «суб'єкт адміністративного права» та «суб'єкт адміністративних правовідносин». До них, зокрема, належить В.Б. Авер'янов, який переконливо обґрунтовує більш вузьке коло суб'єктів адміністративних правовідносин, які беруть участь у зазначених відносинах, на відміну від суб'єктів адміністративного права, які можуть бути як реальними учасниками таких відносин, так і лише потенційними претендентами на цю участь [1, с. 95].

Подібної позиції дотримуються і В.К. Шкарупа та Ю.А. Ведерніков, які підкреслюють, що суб'єкти адміністративного права можуть стати суб'єктом адміністративних правовідносин лише за наявності адміністративно-правових норм, які передбачають права та обов'язки цього суб'єкта, його адміністративну правоздатність та дієздатність, а також наявність підстав для виникнення, зміни та припинення правовідносин [7, с. 40–41]. При цьому практично всі учасники дискусії одностайні щодо віднесення до суб'єктів адміністративного права як юридичних, так і фізичних осіб, які наділені державою правами та обов'язками у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

Вважаємо за доцільне зауважити, що виходячи з проблематики нашого дослідження, актуальними видаються обидва аналізовані підходи, оскільки певна частина суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства, а саме – державні органи, на які покладе-

ні відповідні повноваження, є одночасно і суб'єктами адміністративного права та адміністративних правовідносин, а певна частина, маючи відповідні, так би мовити, потенційні права, у правовідносини можуть вступати лише за певних умов.

Перелік суб'єктів адміністративного права міститься і в багатьох визначеннях зазначеної дефініції. Так, В.К. Колпаков, визначаючи поняття суб'єктів адміністративного права, відносить до останніх органи державної виконавчої влади та їх структурні підрозділи, органи громадських організацій, адміністрацію, підприємств, установ та організацій, виконавчі підрозділи місцевого самоврядування, громадян, осіб без громадянства та іноземних громадян [8, с. 100].

Виходячи з проблематики нашого дослідження, особливо цінною є наукова позиція В.Б. Авер'янова, який звертає увагу на велике коло учасників суспільних відносин, наділених адміністративним правом правосуб'єктністю, і на підставі цього робить висновок щодо значно ширшого переліку суб'єктів адміністративного права. Науковець відносить до таких суб'єктів громадян, іноземців, осіб без громадянства, органи держави, передусім органи виконавчої влади, а також внутрішні частини їх апарату, органи громадських організацій, адміністрацію підприємств, установ, організацій, а також органи місцевого самоврядування [9, с. 190].

Саме таким широким підходом керувався законодавець, визначаючи суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства у Законі України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»:

«1) спеціально уповноважені органи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

2) інші органи та установи, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;

3) загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб;

4) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах» [10].

Законом повно і вичерпно визначений перелік спеціально уповноважених органів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до яких віднесені центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству,

Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації та їх структурні підрозділи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, а також сільські, селищні, міські, районні у містах (у разі їх створення) ради, їх виконавчі органи, до повноважень яких належить здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

До переліку інших органів та установ, на які покладаються функції із здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, включені служби у справах дітей, уповноважені підрозділи органів Національної поліції України, органи управління освітою, навчальні заклади, установи та організації системи освіти, органи охорони здоров'я, установи та заклади охорони здоров'я, центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, суди, прокуратура та уповноважені органи з питань пробації.

Критерієм віднесення до суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства загальних служб підтримки постраждалих визначено їх можливість надання допомоги постраждалим від такого насильства. Таким чином, визначені центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, притулки для дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, соціально-реабілітаційні центри, центри соціально-психологічної допомоги, територіальні центри соціального обслуговування, а також інші заклади, установи та організації, які надають соціальні послуги постраждалим особам.

Також визначений перелік спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб шляхом віднесення до нього притулків для постраждалих осіб, центрів медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб, кол-центрів з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей, мобільних бригад соціально-психологічної допомоги постраждалим особам та особам, які постраждали від насильства за ознакою статі, а також закладів та установ, які призначені виключно для постраждалих осіб та осіб, які постраждали від насильства за ознакою статі.

Передбачена можливість участі у здійсненні заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, громадських об'єднань та іноземних неурядових організацій. Така можливість передбачена і для фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців, за умови наяв-

ності можливостей надання ними соціальних послуг.

Визначені повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до яких віднесені формування відповідної державної політики, її нормативно-правове регулювання, координація діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, методичне забезпечення їх діяльності, затвердження стандартів надання соціальних послуг постраждалим особам та здійснення міжнародного співробітництва [10].

Законом також визначені повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, до яких віднесено реалізацію такої політики, забезпечення створення та функціонування Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознакою статі, здійснення повноважень держателя цього реєстру, забезпечення функціонування служб підтримки постраждалих осіб, координацію підготовки відповідних фахівців, інформаційне, наукове та методичне забезпечення аналізованого напрямку діяльності, облік, моніторинг та звітування про хід та результати діяльності [10].

Виходячи з функціонального та інституційного аналізу, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, та одночасно центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можна вважати Міністерство соціальної політики України, однак лише гіпотетично, оскільки Положення про Міністерство у відповідність до оновлення законодавства щодо запобігання та протидії домашньому насильству не приводилося, а відтак оперує застарілими термінами.

Так, зокрема, пункт 1 Положення про Міністерство соціальної політики визначає зазначене Міністерство центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері запобігання насильству в сім'ї. Запобігання насильству в сім'ї віднесено пунктом 3 і до основних завдань Міністерства. Подібна ж картина спостерігається і в переліку повноважень Міністерства соціальної політики, до яких, зокрема, віднесені координація діяльності уповноважених підрозділів органів внутрішніх справ, опіки та піклування із запобігання насильства в сім'ї,

узагальнення відомостей про насильство в сім'ї, ініціювання створення на регіональному рівні відповідних установ для таких жертв та контроль за їх діяльністю, методичне забезпечення проходження корекційної програми особами, які вчинили насильство в сім'ї, прийом і розгляд заяв про таке насильство та направлення жертв насильства в сім'ї до відповідних спеціалізованих установ [11].

Таким чином, Положення про Міністерство соціальної політики в аспекті досліджуваної проблеми, безумовно, є застарілим і потребує негайного оновлення.

В той же час необхідно зазначити, що в частині реалізації вищезазначеної функції Міністерством вжито ряд важливих адміністративно-нормативних, організаційно-управлінських та методично-інформаційних заходів, спрямованих на розгортання діяльності по забезпеченню належного реагування на факти вчинення домашнього насильства.

Насамперед вважаємо за необхідне відзначити прийняття та запровадження Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» [12]. Предметом регулювання зазначеного Порядку є механізм взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, визначення процедури надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування заподіяної їм шкоди, а також належного розслідування фактів насильства та притягнення кривдників до відповідальності, передбаченої чинним законодавством. Окремо вважаємо за доцільне підкреслити, що зазначеним порядком віднесено до головних завдань його реалізації саме забезпечення ефективного реагування на факти насильства.

Загальну координацію діяльності уповноважених суб'єктів запобігання та протидії домашньому насильству покладено на Міністерство соціальної політики. Встановлено, що на регіональному рівні така координація здійснюється державними адміністраціями та виконавчими органами відповідних рад, у тому числі об'єднаних територіальних громад. Передбачено в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування покладення завдань щодо координації заходів у сфері запобігання і протидії домашньому насильству на уповноважених осіб із забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

До суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насиль-

ства віднесені і служби у справах дітей, які повинні вживати заходів із захисту прав та законних інтересів як постраждалої дитини, так і дитини-кривдника, приймати, розглядати та належним чином реагувати на заяви, звернення і повідомлення про домашнє насильство щодо дітей та за участю дітей, вживати відповідних інформаційно-просвітницьких заходів, забезпечувати влаштування дитини до відповідних установ, у яких створені належні умови для їх проживання, виховання, навчання та реабілітації, проведення профілактичної роботи, ініціювати питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності посадових осіб у зв'язку з неналежним виконанням останніми обов'язків щодо протидії домашньому насильству, взаємодіяти з іншими суб'єктами запобігання та протидії домашньому насильству та звітуватися про проведену роботу.

При цьому слід зазначити, що нормативно-правове забезпечення діяльності зазначеної служби було своєчасно відкориговане і доповнене повноваженнями, що стосуються протидії домашньому насильству. Так, до Типового положення про службу у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації [13], затвердженого Постановою Кабінету Міністрів від 23 січня 2019 р. № 43, внесені доповнення до повноважень зазначених служб в частині реалізації заходів щодо захисту прав і законних інтересів постраждалої дитини та дитини – кривдника, інформаційно-роз'яснювальної та профілактичної роботи, а також контролю за відповідною діяльністю аналогічних служб нижчого рівня та посадових осіб в частині захисту дітей у зв'язку з вчиненням домашнього насильства [14]. Водночас, як свідчить вибірковий аналіз, відповідні служби різних рівнів не відреагували на законодавчі зміни. Для прикладу можна навести положення про службу у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації [15], в якому ніякої уваги питанням запобігання та протидії домашньому насильству не приділено.

Також до суб'єктів реагування на вчинення домашнього насильства належать і уповноважені підрозділи органів Національної поліції, які забезпечують виявлення та своєчасне реагування на факти домашнього насильства, приймають і розглядають заяви та повідомлення про такі факти та вживають заходи щодо його припинення та надання допомоги постраждалим особам, інформують їх про їх права, заходи і соціальні послуги, якими вони можуть скористатися. Окрім того, органи Національної поліції уповноважені виносити термінові заборонні приписи стосовно крив-

дників, брати їх на профілактичний облік та проводити відповідну роботу, здійснювати контроль за виконанням ними спеціальних заходів протидії домашньому насильству, у передбаченому законодавством порядку анулювати надані їм дозволи на право придбання, зберігання, носіння зброї та боєприпасів та вилучати останні.

Органи управління освітою, заклади та установи освіти як суб'єкти адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців до належного виконання функцій у зазначеній сфері діяльності, враховують проблематику протидії домашньому насильству при формуванні змісту освіти та виховання, розробляють, впроваджують інформаційно-методичне та просвітницьке забезпечення зазначеної діяльності та організують роботу з постраждалими дітьми практичного психолога чи соціального педагога. Окрім того, заклади освіти у разі виявлення фактів домашнього насильства зобов'язані протягом доби повідомляти про це службу у справах дітей та уповноважені підрозділи органів Національної поліції України.

Органи охорони здоров'я як суб'єкти реагування на вчинення домашнього насильства розробляють та затверджують стандарти надання медичної допомоги жертвам насильства та порядок проведення та документування результатів медичного обстеження постраждалих осіб, а також організують методичне забезпечення підпорядкованих установ та закладів з питань запобігання та протидії домашньому насильству. На установи і заклади охорони здоров'я покладені обов'язки повідомляти про виявлення ушкоджень, що могли виникнути внаслідок вчинення домашнього насильства уповноваженим підрозділам Національної поліції України та службу у справах дітей (у разі виявлення ушкоджень у дитини), забезпечують в установленому порядку проведення медичного обстеження постраждалих осіб, забезпечують надання їм медичної допомоги та інформують їх про заходи та соціальні послуги, якими вони можуть скористатися. В той же час ні Положення про Міністерство охорони здоров'я [16], ні положення відповідних департаментів обласних державних адміністрацій [17] не містять посилань на зазначені напрями роботи.

Загальні та спеціалізовані служби підтримки постраждалих осіб у межах своїх повноважень приймають та розглядають подані безпосередньо постраждалими особами чи їх представниками заяви про отримання допомоги, в тому числі передбачених зако-

нодавством соціальних послуг, здійснюють оцінку потреб постраждалих осіб, надають їм повну та вичерпну інформацію про їхні права і можливості отримання дієвої допомоги, а також у межах компетенції надають їм безкоштовні соціальні послуги, медичну, соціальну, психологічну допомогу та у разі необхідності забезпечують їх тимчасовим притулком. Про вжиті заходи інформуються місцеві державні адміністрації, а про виявлені факти домашнього насильства уповноважені підрозділи органів Національної поліції України в установленому законодавством порядку.

Мобільні бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, діють на підставі відповідного Положення, затвердженого Кабінетом Міністрів України [18]. Такі мобільні бригади віднесені до спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі і здійснюють свою діяльність з метою надання жертвам насильства відповідної соціально-психологічної допомоги, до якої віднесені і соціальні послуги з консультування, кризового та екстреного втручання і соціальної профілактики.

Притулки для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі, як спеціалізовані служби підтримки таких осіб передбачені відповідним положенням, яке затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 655 [19]. Їх метою є забезпечення місцем безпечного тимчасового цілодобового перебування жертв домашнього насильства та надання їм комплексної допомоги, до якої віднесені психологічні, соціально-побутові, соціально-медичні, інформаційні, юридичні та інші послуги. Такі притулки утворюються місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства. Передбачено, що до утворення притулків та забезпечення його діяльності на засадах державно-приватного партнерства можуть долучатися підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, іноземні неурядові організації, міжнародні організації, фізичні особи – підприємці, а також фізичні особи, які надають соціальні послуги.

Державна установа «Кол-центр Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей» утворена за наказом Міністерства соціальної політики України від 22 грудня 2018 р. за №1852 і діє на підставі відповідного Положення, затвердженого цим же наказом [20].

До завдань цього Кол-центру, зокрема, віднесені: здійснення відповідного та в межах компетенції реагування на звернення громадян про факти домашнього насильства; інформування та консультування із зазначених питань; забезпечення реагування в межах компетенції на відповідні звернення громадян; ведення бази даних для надання консультацій; проведення моніторингу та аналізу громадської думки з питань, що належать до його компетенції. Передбачено створення за регіональним принципом територіальних відділень зазначеного центру.

Всі вищезазначені суб'єкти адміністративно-правового реагування регулярно звітують про проведену роботу та її результативність, обмінюються інформацією та координують свою діяльність відповідно до вимог Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України №658 від 22 серпня 2018 року [21].

Цією ж Постановою передбачено можливість участі у здійсненні заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству як суб'єктів інших заінтересованих юридичних осіб, що надають соціальні послуги із запобігання та протидії насильству, до яких віднесені підприємства, установи та організації, громадські об'єднання, іноземні неурядові організації, міжнародні організації, так і фізичних осіб – підприємців, які відповідають критеріям діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги, та фізичних осіб, які надають соціальні послуги, у тому числі послуги патронату над дітьми.

Висновки

Таким чином, проблема визначення суб'єктів адміністративно-правового реагування визначена законодавцем шляхом включення до законодавства повного вичерпного їх переліку. В той же час означена проблема є невідпрацьованою в правовій науці. Відсутня дефініція зазначеного поняття, не напрацьовані теоретико-наукові засади її формулювання не визначені підходи до класифікації та систематизації таких суб'єктів.

У зв'язку з вищевикладеним пропонується авторська дефініція поняття «суб'єкти адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства» наступного змісту:

Суб'єктами адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства є наділені відповідними повноваженнями державні органи, органи виконавчої влади і місцевого самоврядування та їх структурні підрозділи,

об'єднання громадян, підприємства, установи та організації, а також фізичні особи – громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які наділені відповідною правосуб'єктністю та вступають в адміністративно-правові відносини у зв'язку з вчиненням такого насильства і спрямовані на його припинення, недопущення в подальшому та покарання кривдника.

В частині адміністративно-правового регулювання визначення та функціонування зазначених суб'єктів відзначаємо її достатньо повне забезпечення на рівні законодавства та часткове – на рівні підзаконного регулювання. Зазначена проблема передусім стосується нормативно-правових або локально правових актів, що визначають основні правила організації державних органів та їх структурних підрозділів, які віднесені законодавцем до суб'єктів адміністративно-правового реагування на вчинення домашнього насильства. Положення про таких суб'єктів потребують доопрацювання, доповнення та уточнення з урахуванням зазначеного напряму роботи.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України. Академічний курс : в двох томах. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2007. Том 1: Загальна частина [підручник] / [ред. колегія Авер'янов В. Б. (голова) та ін]. 592 с.
2. Курс адміністративного права України : підручник / [В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух та ін.]; за ред. В.В. Коваленка. Київ : Юрінком Інтер, 2012. 808 с.
3. Адміністративне право України : [підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. Т. О. Коломєць]. Київ : «Істина», 2008. 500 с.
4. Голосніченко І.П. Адміністративне право України: основні поняття: [навчальний посібник] / Голосніченко І.П., Стахурський М.Ф., Золоторьова Н.І. / за заг. ред. доктора юридичних наук, професора І. П. Голосніченка. Київ : ГАН, 2005. 232 с.
5. Матузов Н.И. Юридические обязанности личности. *Теория государства и права*: Курс лекций / под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. М, 2000. 306 с.
6. Проблемы теории государства и права: [учебное пособие / под ред. М.Н. Марченко]. М. : Юрист, 2001. 656 с.
7. Ведерников Ю.А. Адміністративне право України : навчальний посібник / Ю.А. Ведерников, В.К. Шкарупа. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 336 с.
8. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен. Монографія / В.К. Колпаков. К., Юрінком Інтер, 2004, 528 с.
9. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина / Ред. колегія: В.Б. Авер'янов (голова). К.: Видавництво «Юридична думка», 2004. 584 с.

10. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 24.02.2019).

11. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 423. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF> (дата звернення: 09.03.2019).

12. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF> (дата звернення: 09.03.2019).

13. Про затвердження типових положень про службу у справах дітей. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2007 р. N 1068. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-2007-%D0%BF> (дата звернення: 09.03.2019).

14. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2019-%D0%BF> (дата звернення: 09.03.2019).

15. Про затвердження Положення про службу у справах дітей Одеської обласної державної адміністрації. Розпорядження Одеської обласної державної адміністрації від 03 грудня 2015 р. № 822,А-2015. URL: oda.odessa.gov.ua/statics/pages/files/5b0d0ad295a75.pdf (дата звернення: 09.03.2019).

16. Про затвердження Положення про Міністерство охорони здоров'я України. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 р. № 267 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

[laws/show/267-2015-%D0%BF](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/267-2015-%D0%BF) (дата звернення: 11.03.2019).

17. Положення про Департамент охорони здоров'я Вінницької обласної державної адміністрації. Затверджене Розпорядженням голови облдержадміністрації від 14 лютого 2018 року №126. URL: <http://www.vin.gov.ua/departament-okhorony-zdorovia/polozhennia-pro-departament> (дата звернення: 11.03.2019).

18. Про затвердження Типового положення про мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2018-%D0%BF#n12> (дата звернення: 12.03.2019).

19. Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 655. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/655-2018-%D0%BF#n13> (дата звернення: 12.03.2019).

20. Про утворення Державної установи «Кол-центр Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей»: Наказ Міністерства соціальної політики України від 22.12.2018 № 1852. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1458-18> (дата звернення: 17.02.2019).

21. Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 658. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/658-2018-%D0%BF> (дата звернення: 17.02.2019).

Обоснована актуальность проблемы определения субъектов административно-правового реагирования на совершение домашнего насилия. Обобщены результаты теоретических исследований в сфере определения субъектов административного права и административных правоотношений, и на их основе сформулирована соответствующая авторская дефиниция понятия «субъекты административно-правового реагирования на совершение домашнего насилия». Осуществлен анализ законодательства, регулирующего общественные отношения в сфере противодействия домашнему насилию в сфере определения круга субъектов административно-правового реагирования на совершение домашнего насилия и их полномочий. Внесены предложения по совершенствованию указанного регулирования.

Ключевые слова: домашнее насилие, субъекты административно-правового реагирования, полномочия.

The urgency of the problem of definition of subjects of administrative-legal reaction to committing domestic violence is substantiated. The results of theoretical researches in the part of determination of the subjects of administrative law and administrative legal relations are summarized and on the basis of the corresponding author's definition of the concept of "subjects of administrative and legal reaction to domestic violence" is formulated. The analysis of the legislation regulating social relations in the sphere of counteracting domestic violence in the part of definition of the circle of subjects of administrative-legal reaction to domestic violence and their powers is carried out. The proposals on improving this regulation have been made.

Key words: domestic violence, subjects of administrative-legal reaction, powers.